

HOLISTISK AFGRÆSSEDE KØER SPILDER IKKE TIDEN

Holistisk afgræsning kan give øget ædelyst og foderoptag,

hvis du holder et vågent øje med adfærden.

IFOLGE LANDMÆND, DER praktiserer holistisk afgræsning, så ser de en øget ædelyst hos køerne sammenlignet med køer på storfold.

Forstå køernes tidsbudget

For at undersøge den påstand nærmere har de på Svanholm og hos Mark Hardebol ved Ribe holdt godt øje med køernes tidsbudget.

Og der viser sig at være et klart mønster hos begge flokke. Køerne flyttes til et nyt areal fire gange i døgnet, hvor morgenmalkning og aftenmalkning giver et naturligt skift. Det areal, køerne går på natten over, er et større areal end de 3 afgræsningsperioder i dagtimerne, da afgræsningsperioden også øges til 6-7 timer.

Høj ædelyst

I den første time på et nyt græsareal er ædelysten meget høj, og alle dyr afgræsser samtidigt på arealet. Efter 1 - 1,5 time begynder køerne at lægge sig ned og tygge drøv eller hvile. Efter 1,5 - 2 timer vil størstedelen af flokken ligge ned, hvile og tygge drøv samtidig.

Figuren nedenfor viser i procent den andel af køer, der udfører én af de tre aktiviteter i de to observerede perioder hos Mark Hardebol.

1. periode: Fra aftenmalkning til næste skift til nyt areal. 2. periode: Fra morgenmalkning til næste skift til areal.

Sortering i plantens dele

Når køerne afgræsser, kan vi se, at deres førstprioritet er de mest bladfyldte græsser og urter, som ofte findes i bunden af græsarealet, men også høje planter som lucerne. Sidst i perioden inden

I den første time på et nyt græsareal er ædelysten meget høj

køerne flyttes videre til et nyt græsstykke, æder de også af eventuelle frøstande på de høje græsser og lader det meste af stænglen stå.

Køerne siger til

Mark Hardebol forsøger at tilpasse sin produktion efter køernes behov og ikke omvendt.

- Jeg kan se på køernes adfærd, hvornår de skal have et nyt areal, siger han, og resultatet af adfærdsobservationerne viser, at Mark har ret.

De køer han har adskiller sig lidt fra køernes tidsbudget på Svanholm, da Mark Hardebols køer begynder at rejse sig, står og venter eller tygger drøv, når de mener, at det er tid til et nyt stykke græs.

Hermed tyder det på, at landmanden kan øge ædelyst og

Foto: Julie C. S. Henriksen

Køernes første prioritet er de mest bladfyldte græsser og urter, som ofte findes i bunden af græsarealet.

foderoptag ved at være meget opmærksom på, hvornår køerne har hvilet, og derefter hvornår de har brug for et nyt stykke græs. Udover andelen af køer, der rejser sig i slutningen af observationsperioden, så svarer Svanholms tidsbudget til det mønster, der ses i figuren.

Adfærdsobservationerne

Et hold malkekøer, der afgræsses holistisk, observeres direkte og samlet i perioden fra holdet flyttes til nyt græsareal (fra malkning eller fra andet græsareal) indtil næste skift (hentes ind til malkning eller nyt areal). Periodens varighed vil variere mellem 3 til 5 timer. Køernes adfærd observeres hvert 10. min, hvor der i procent angives hvor stor en andel af køerne, der udfører de forskellige adfærd; stående/stående og drøvtygning, liggende/liggende og drøvtygning, gående og æder græs. ●

AF JULIE C. S. HENRIKSEN,
ØKOLOGISK LANDSFORENING

